

จดหมายข่าว

กลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 2 กรมพัฒนาที่ดิน

การไถกลบตอซัง หมายถึง การไถกลบตอซังข้าวหรือพืชไร่ที่มีอยู่ในไร่นาภายหลังจากการเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วลงไปไถดิน ระหว่างการเตรียมพื้นที่เพาะปลูกขณะที่ดินมีความชื้น และปล่อยทิ้งไว้ช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อให้เกิดกระบวนการย่อยสลายในดิน ซึ่งจะกลายเป็นแหล่งของอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารพืช แล้วจึงปลูกพืชหลักตามที่ต้องการต่อไป

กรมพัฒนาที่ดิน รณรงค์ไถกลบตอซังและพืชปุ๋ยสดบำรุงดินเพื่อลดภาวะโลกร้อน เป็นการปรับเปลี่ยนความคิดจากการเผาตอซังหลังเก็บเกี่ยว มาเป็นการไถกลบตอซังและพืชปุ๋ยสดแทนการทำนาปรัง

- ☞ ปรับปรุงโครงสร้างของดิน บำรุงดิน เพิ่มธาตุอาหารในดิน
- ☞ ลดภาวะโลกร้อน
- ☞ ลดพื้นที่การทำนาข้าวซ้อนต่อปี ตามโครงการปลูกพืชปุ๋ยสดในฤดูนาปรัง
- ☞ ขับเคลื่อนตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามแผนการผลิตและตลาดข้าวครบวงจร ลดผลกระทบของราคาข้าวตกต่ำ
- ☞ ลดต้นทุนการผลิตในด้านการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมีกำจัดวัชพืช และการตัดวงจรวัชพืช
- ☞ สุขภาพของพี่น้องเกษตรกรปลอดภัย
- ☞ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

เกษตรกรควรงดเผาตอซัง ฟางข้าว เศษวัสดุเหลือใช้ในไร่นา แล้วใช้วิธีไถกลบร่วมกับการใช้น้ำหมักชีวภาพ สารเร่ง ชูปเปอร์ พด.๒ และปลูกพืชตระกูลถั่วต่างๆ เพื่อการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาระบบเกษตรยั่งยืน นอกจากการใช้ประโยชน์จากตอซังข้าวเพื่อการไถกลบลงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์แล้ว ยังช่วยคลุมดินรักษาความชุ่มชื้นของดินไว้ได้อย่างดี

ประโยชน์จากการไถกลบตอซังและพืชปุ๋ยสดลงดิน จะทำให้วัสดุต่างๆ ย่อยสลายกลายเป็นอินทรีย์วัตถุ ช่วยปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ เป็นการเพิ่มธาตุอาหารให้แก่ดินโดยตรง ถึงแม้ปริมาณธาตุอาหารจะไม่มากเมื่อเปรียบเทียบกับปุ๋ยเคมี แต่จะมีธาตุอาหารครบถ้วนตามที่พืชต้องการทั้งธาตุอาหารหลัก และธาตุอาหารรอง และจะค่อยๆ

ปลดปล่อยให้เป็นประโยชน์ต่อพืชในระยะยาว สำหรับวิธีการไถกลบตอซังข้าว ในเขตพื้นที่ชลประทานซึ่งสามารถปลูกข้าวได้ ต่อเนื่อง 2-3 ครั้งต่อปี หลังจากเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว ไม่ต้องเผาตอซังและฟางข้าว ให้ทำการไถกลบตอซังและฟางข้าวร่วมกับการ ปล่อยน้ำเข้านา โดยให้ระดับน้ำพอท่วมวัสดุ หลังจากนั้นใช้น้ำหมักชีวภาพ อัตรา 5 ลิตรต่อไร่ เจือจางกับน้ำ 100 ลิตร คิดเป็น อัตราส่วน 1 : 20 ราดในแปลงข้าวเพื่อช่วยให้ตอซังข้าวย่อยสลายได้ง่าย หมักไว้นานประมาณ 2 สัปดาห์ แล้วจึงทำเทือกเพื่อ เตรียมเพาะปลูกข้าวครั้งใหม่ต่อไป หรือสามารถปลูกพืชไร่เศรษฐกิจชนิดอื่นได้ เช่น พืชตระกูลถั่ว ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ฯลฯ ส่วน พื้นที่เขตเกษตรน้ำฝน ในกรณีที่เกษตรกรมีการปลูกข้าวเป็นพืชหลักเพียงอย่างเดียวตลอดฤดูเพาะปลูกโดยอาศัยน้ำฝน หลังจาก การเก็บเกี่ยวข้าวให้หึ่งฟางข้าวและตอซังไว้ในพื้นที่ของเกษตรกร เพื่อเป็นการคลุมผิวหน้าดิน จากนั้นเมื่อเข้าสู่ต้นฤดูฝนประมาณ ปลายเดือนเมษายน หรือต้นเดือนพฤษภาคม ให้ทำการเตรียมดินพร้อมกับการไถกลบตอซังและฟางข้าว แล้วปฏิบัติเช่นเดียวกับ ในเขตชลประทาน

เกษตรกรหรือประชาชนที่สนใจ วิธีการไถกลบตอซังข้าวร่วมกับการใช้น้ำหมักชีวภาพ เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน เพิ่มปริมาณผลผลิตให้มีคุณภาพ โดยมีต้นทุนต่ำ สามารถติดต่อสอบถามข้อมูลได้ที่สถานีพัฒนาที่ดินใกล้บ้าน และหมอดิน อาสาประจำหมู่บ้านในชุมชน